

5. fejezet • NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

Múlt idő: a segédigék múlt ideje	78
A számnév: <i>egyedül, ketten, hárman</i>	81
Múlt idő: többes szám (gyakorlás)	83
A módhatározó: <i>lassan, nehezen, jól, rosszul</i>	87
Ellentétre utaló kötőszók: <i>mégis, mégsem</i>	89
Igekötékek: befejezettség múlt idejű mondatokban	90
Vonzatos igék: fontosabb tárgyaltan (intranszitiv) igék a fejezetben	91
Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben	92
Szórend: vonzatos igék semleges (narratív) mondatokban 2.	93
Igekötékek nélküli ige és két vonzat: csak az egyik vonzat előtt van névelő 93 • Igekötékek nélküli ige és két vonzat: mindkét vonzat előtt van névelő 94	

6. fejezet • NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

A vonatkozó névmás: <i>aki, akit, akivel</i>	96
Közvetlen kérdések és idézett kérdések	97
Előreutalás és visszaütalás: <i>az, ez</i>	98
A feltételes mód: jelen idejű igeragozás	100
A feltételes mód funkciói	101
Az elválasztás szabályai	103
A jövő idő	104
Vonzatos igék: fontosabb tárgyaltan (intranszitiv) igék a fejezetben	106
Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben	107
Szórend: fókuszos mondatok igeekötő nélkül	107

7. fejezet • NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

A vonatkozó névmás: <i>amelyik, ahol, ahova</i>	112
Udvariás kérdések	114
Javaslatok közös programra	116
Segédigék: <i>szokott</i>	117
A helyhatározók rendszere	119
Negatív kérdés, pozitív válasz: <i>de, dehogynem, de igen</i>	121
Vonzatos igék: fontosabb tárgyaltan (intranszitiv) igék a fejezetben	122
Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben	123
Szórend: igeekötős igék	124
A mondatban nincs segédige: semleges (narratív) mondatok 124 • A mondatban nincs segédige: fókuszos mondatok 124 • A mondatban van segédige: semleges (narratív) mondatok 125 • A mondatban van segédige: fókuszos mondatok 127	

8. fejezet • NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

A felszólító mód	130
Vonzatos igék: fontosabb tárgyaltan (intranszitiv) igék a fejezetben	136
Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben	137
Szórend: a felszólító mondatok szórendje	138

1. fejezet

NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

- A helyhatározó ragjai: *Hol tanulsz? Hol dolgozol?* 6
- Az igeragozás rendszere (ismétlés) 7
- Igeragozás: hangzóvesztő igék 13
- A tárgy: rendhagyó alakok 15
- Több birtok: *-j* 16
- Melléknévképzők: *kék szemű lány, piros inges fiú* 17
- Birtoklás kifejezése: *Lizáté, az apukámé, az enyém, a tied* 18
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyaltan (intranszitiv) igék a fejezetben 19
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben 20
- Szórend: a hangsúlyszabály (ismétlés) 21

Tárgyatlan és tárgyias igék

	Ki? Mit?
<p>Sietek. Még nem alszom. Prágában lakom. lakik → valahol A munkahelyemre megyek. megy → valahova A barátommal beszélgetek. beszélget → valakivel</p> <p>tárgyatlan (intranszitiv) igék</p>	<p>Lakást bérelek. bérel → valamit Időpontot kérek. kér → valamit Veszek egy családi házat. vesz → valamit Nem értem a matematikát. ért → valamit/valakit</p> <p>tárgyas (transzitiv) igék</p>

4. Tárgyatlan vagy tárgyias ige? Csoportosítsa!

készítik – behoz – áll – kivisz – elfelejt – gyakorol – tanít – olvas – meghív – nyaral – lefekszik – alszik – felhív – ígér – eszik – ismer – tud – választ – rendel – talál – tart – fordul – sétál – visz – kirándul – fürdik – internetezik – fut – mos – lát – keres – autózik – kap

Tárgyatlan (intranszitiv) igék	Tárgyas (transzitiv) igék
kávézik	behoz valamit
.....
.....
.....
.....

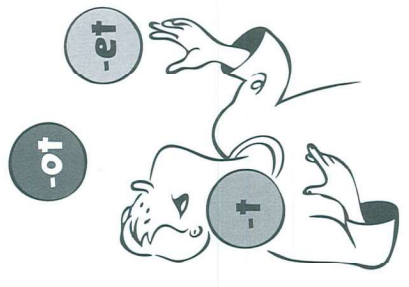
5. Melyik bővítmény illik az ígéhez?

1. a parkban	a) foglalkozik
2. palacsintát	b) foglal
3. a Kanári-szigeteken	c) költözik
4. értekezletre	d) lefekszik
5. ünnepséget	e) mos
6. az ágyban	f) sétál
7. asztalt	g) siet
8. kezt	h) süt
9. modern irodalommal	i) nyaral
10. Szegedre	j) rendez

FUNKCIÓ

A tárgy a *ki*? *Mit*? kérdésre válaszol.
Rajja a -t.
Az igeragozás a mondatban a tárgy típusától függ.

A határozatlan tárgy fő típusai	FORMA
...t, egy ...t, két ...t sokat, keveset, kettőt, háromat ilyen/olyan ...t, ilyen, olyat	A határozott tárgy fő típusai a ...t, az egyik ...t ezt a ...t, azt a ...t ezt, ezeket, azokat
Filmet nézek. Egy érdekes könyvet olvasok. Két almát kérek. Három kiló lisztet veszek. Ilyen lámpát szeretnék.	A legújabb krimi olvasom. Szeretem a feleségemet. Ezt a papírt kérem. Azt a lámpát kérem. Ezt nem tudom.
Ki? Mit? Milyen ...t? Mennyi ...t? Hány ...t?	Melyik ...t?
Ki? szeretsz? Mit mondasz? Milyen könyveket olvasol? Mennyi lisztet veszel? Hány almát kérsz?	Melyik fiút szereted?
valakit, valamit, senkit, semmit, mindenkit, mindent, akit	Jólat, Magyarországot, egymást, magamat, mindegyik ...t
Szeretek valakit. Mondok valamit. Nem ismerek senkit. Mindenkét ismerek. Mindent érek. Te vagy az, akit kerestünk.	Szeretem Évát. Ismerem Sanyit. Ismerem Magyarországot. Ismerjük egymást. Ismerem magamat. Mindegyik diákot ismerem.

6. Határozatlan vagy határozott a tárgy? Csoportosítsa!

egy lányt – két fiút – sok embert – kit? – melyik könyvet? – a tolladot – mit? – milyen sajtot? – ilyen ruhát – olyan cipőt – ezt – egymást – azokat a fizeteket – azt a nőt – hány fiút? – Jánosot – valakit – mindent – senkit nem – fotókat – valamit – a nővéremet – magadat – a labdát – nyolcat – ijtet – tizet – azokat

Határozatlan tárgy	Határozott tárgy
egy lányt
.....
.....
.....
.....

A határozatlan igeragozás

FUNKCIÓ
Nincs tárgy, vagy a tárgy határozatlan → határozatlan ragozás

Szabályos igék		Ikes igék		-s-, -sz-, -z végű ikés igék	
vár (vámi)	néz (nézni)	gondolkodik (gondolkodni)	interneteszik (interneteszi)		
én	várom	gondolkodom / gondolkodom	interneteszem / interneteszek		
te	várod	gondolkodsz	interneteszel		
Őn ő	várja	gondolkodik	interneteszik		
mi	várunk	gondolkodunk	interneteszünk		
ti	vártok	gondolkodtok	internetesztek		
Őnök ők	várnak	gondolkodnak	internetesznek		
én → tégél, titeket	vártok				

Teljes ragozás → MagyarOK A1+ munkafüzet 66. oldal

- Köthangos igék: *tanítok, tanítasz, tanít, tanítunk, tanítotok, tanítanak / festek, festesz, fest, festünk, festetek, festenek*
- A ragozás során néhány igéből kiesik egy magánhangzó. Például: *érez: érzek, érzel, érez, érzünk, éreztek, éreztek, éreztek* (ld. Hangzóvesztő igék alább)

Rendhagyó igék

én	megy (menni)	jön (jönni)	van (lenni)
te	megyek	jövök	vagyok
Őn ő	mész	jössz	vagy
mi	megyünk	jönünk	— / van
ti	mentek	jöttök	vagyunk
Őnök ők	mennek	jönnek	— / vannak

- A rendhagyó igék csoportjába tartozik az a kilenc ige, amelyek főnévi igenéve *-mi-re* végződik: *jön, megy, van, eszik, iszik, hisz, tesz, vesz és visz*.
- Az *eszik, iszik* igeiket jelen időben úgy ragozzuk, mint a többi *-s-, -sz-, -z* végű ikés igét.
- A *hisz, tesz, vesz és visz* igeiket jelen időben úgy ragozzuk, mint a többi *-s-, -sz-, -z* végű ige-t.
- Néhány igenél a főnévi igenév és a ragozott ige-alak töve eltér. Például: *alszik (aludni), fekszik (feküdni), haragszik (haragudni)*. Jelen időben ezeket az igeiket is úgy ragozzuk, mint az *-s-, -sz-, -z* végű ikés igeiket.

A létige használata → MagyarOK A1+ munkafüzet 16. oldal

A határozott igeragozás

FUNKCIÓ
A tárgy határozott → határozott ragozás

	Szabályos igék	-s-, -sz-, -z végű igék	Ikes igék	-s-, -sz-, -z végű ikés igék
	vár (vámi)	néz (nézni)	álmodik (álmodni)	játszik (játsszani)
én	várom	nézem	álmodom	játsszom
te	várod	nézed	álmodod	játsszod
Őn ő	várja	nézi	álmodja	játssza
mi	várjuk	nézzük	álmodjuk	játsszunk
ti	vártok	nézitek	álmodjátok	játsszátok
Őnök ők	várnak	nézik	álmodják	játsszák

- A tárgyaltan (intranszítív) igeeknek nincs határozott ragozásuk. Ide tartozik a legtöbb ikés ige, a kilenc rendhagyó ige közül pedig a *jön, megy* és a *van*.
- A ragozás során néhány igéből kiesik egy magánhangzó. Például: *érez: érzem, érzed, érzi, érezzük, érzétek, érzik* (ld. Hangzóvesztő igék a 13. oldalon)

Két egyes számú alany esetén az egyes és a többes szám harmadik személyű igealak is helyes:
Barbara és Anna együtt főz/ főznek. Sándor és Béla moziba megy/ mennek. A fiam és a lányom otthon lakik/ laknak.

7. Írja be az igék ragozott alakjait! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

- a) Szabályos igék
- Budapestre (jár, én) egyetemre. A testvérem Grazban (jár) iskolába.
 - (szeret, én) Grazot, olyan kedves hely.
 - Én is nagyon (kedvel, és elég jól) (ismer) ezt a várost. Mi a közelben, Szombat-helyen (él).
 - Mi tavaly óta külföldön (él), de sok időt (tölt, mi) Magyarországon.
 - Anna sok időt (tölt) Barbarával. Ugyanaz a hobbiuk: mind a ketten (fest, ők).
 - Én is (szeret) festeni, de még nem (talál) a stílusomat. Nektek mi a hobbitok? Mit (csinál) általában hétvégén?
 - (irándul, mi), vagy csak otthon (pihen, mi). A barátom (imád) focizni, én pedig (szeret) olvasni és nyelveket tanulni.

- b) -s, -sz, -z végű igék
- A szakácskönyvet (olvas, te)?
 - Igen. Valamilyen jó receptet (keres, én) hétvégére.
 - Miért nem (főz, te) gulyásleves?
 - Már megint? Lassan minden hétvégén gulyásleves (főz, én).
 - És az baj?
 - Nem baj, csak unalmas... No, végre találtam egy receptet: mediterrán csirkeragu (főz, te) a boltból egy kiló csirkemellet, fél kiló paradicsomot és három paprikát?
 - Persze. És holnap együtt (főz, mi), jó?
 - Nagyszerű!

c) Ikes igék

- Egy szép nagy házban (lakik, én) a családdal. A gyerekkori barátom a szomszéd házban (lakik).
- Általában autóval (közlekedik, mi), mert a busz nagyon ritkán jár. Kertünk is van.
- Ha jó az idő, a feleségem és én általában (kertészkedik, mi).
- Sajnos a fiam nem szeret itt lakni. Szerinte itt soha nem (történik) semmi.
- Arról (álmodik), hogy egyszer beköltözik a városba.

d) -s, -sz, -z végű ikes igék

- Fodrászként (dolgozik, én). Sok érdekes emberrel (találkozik).
- A munkahelyemen sok a munka, de mindennap legalább egyszer (teázik, mi) a kollégákkal.
- A bátyám szabadidejében (gitározik). Én is több hangszeren (számitógépezik).
- (játsszik). A két öcsémet nem érdekli a zene. Ők egész nap csak (számitógépezik).

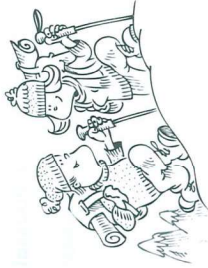
e) Rendhagyó igék

- Aktív ember (van, én), mindig csinállok valamit. Most például a konditeremből (jön), és nyelvórára (megy). Szeretem a tanárat, és a csoportom is jó (van).
- Óra előtt találkozom a többiekkel (eszik, mi) egy süteményt, és (szik, mi) egy teát a nyelviskola büféjében.

f) Igék vegyesen

- Kristina Vukadinovic vagyok. Berlinben (lakik, én) a barátommal. Horvát (van, én), a barátom pedig német, de nagyon jól (beszél) horvátul. Persze én is jól (beszél) németül. Eladóként (dolgozik, én) egy áruházban, és egyetemre is (jár), ahol közgazdaságtant (tanul). Éppen a diplomamunkámat (ír).

- (szerez) a munkámat, és (írod) tanulni. Szabadidőmben (olvas), most éppen Bánk Zsuzsa egyik regényét (olvas).
- A barátommal gyakran (megy, mi) kirándulni. Jövő ryáron az Alpokba (akar, mi) utazni.

IGERAGOZÁS: hangzóvesztő igék

Határozatlan és határozott ragozás			
	érez (érezni)*	javasol (javasolni)**	érdekel (érdekelni)**
én	érezek / érzem	javaslok / javaslom	érdeklek / érdekleklem
te	érezel / érzed	javasolsz / javasolsz	érdekelsz / érdekleled
őn	érez / érzi	javasol / javasolja	érdekel / érdeklí
ő			
mi	érezünk / érezzük	javasolunk / javasoljuk	érdeklünk / érdekeljük
ti	éreztek / érzitek	javasoltok / javasoljátok	érdekeltek / érdeklítetek
Őnök	éreznek / érzik	javasolnak / javasolják	érdekelnek / érdeklík
ők			
én téged / titeket	érezlek	javasolalak	érdekellek

* Ugyanígy: végez: végezlek / végezek, végzek / végzek / végzek / végzek, végzek / végzek, végzeknek / végzeknek
 ** Ugyanígy: mozog (igealkotó nélkül csak határozatlan ragozás): mozogok, mozogsz, mozog, mozogunk, mozogtok, mozognak

*** Ugyanígy: énekel: énekelek / énekelek, énekel / énekel / énekel / énekel, énekelnek / énekelnek / énekelnek / énekelnek

- A hangzóvesztő igékből bizonyos személyekben kiesik az utolsó magánhangzó. A hangzóvesztő igék végén gyakran (de nem mindig!) -ol/-el, -og/-eg vagy -oz/-ez áll: énekel, javasol, mozog, rezeg, érez. Kevés hangzóvesztő ige van.

8. Alkosson kérdéseket a minták alapján! A szavak helyes sorrendben vannak.

1. érez – ezt a jó illatot – ? te: *Érzed ezt a jó illatot?* Őr: *Érzi ezt a jó illatot?*
2. érdekel – a zene – ? te:
 Őr: ti:
3. sokat – mozog – ? Őr:
 ti: Őnök:
4. ezt a programot – javasol – ? Őnök:
 ti: te:
5. mit – énekel – ? Ők:
 te: ő:

Gyakorlás minden igetípussal

9. Egészítse ki az igét a megfelelő alakban, a megfelelő ragozással!
1. *szeret (én): Szerettem* az idegen nyelveket. *Szerettek* tanulni.
 2. *lát (te):* azt a Mercedeset? engem?
 3. *néz (ön):* Melyik filmet? Milyen filmet a vacsorát?
 4. *kér (ti):* Hány almát? Mikor a csokoládét?
 5. *keres (mi):* Jánost Egy jó éttermet
..... a fiukat. Két gyereket
 6. *nevel (ők):* Minden csokoládét
 7. *szeret (ő):* Mindegyik csokoládét Minden csokoládét
 8. *behoz (én):* a székeket az erkélyről. még egy széket.
 9. *ismer (Őnök):* egymást. Sok embert
10. **Adrián, a könyvbarát.** Alkosson mondatokat! A szavak helyes sorrendben vannak.
1. Adrián – imád – a könyveket. *Adrián imádja a könyveket.*
 2. minden héten – elmegy – a könyvtárta, és – új könyveket – kölcsönöz
.....
 3. a német és az orosz irodalmat – különösen – szeret
.....
 4. de – érdekel – a tudományos folyóiratok is
.....
 5. otthon is – nagyon sok könyve – van
.....
 6. az összes pénzét – könyvekre – költ
.....
 7. a barátai is – mindig – könyvet – ajándékoz – neki
.....
 8. Adrián – nem – akar – e-könyveket – olvasni
.....

11. **A hétvégi programom.** Egészítse ki a mondatokat a megfelelő igével! Majd elemezze őket! Milyen típusú az igeragozás, és miért?
- csinál* – *találkozom* – *vacsorázunk* – *felejt el* – *veszek* – *tudom* – *felhívom* – *tervezem* – *kimegyek* – *alszom*
- Hogy mit hétvégén? Még nem Pénteken este talán étteremben
a barátommal. Persze, csak ha nem asztalt foglalni. Azt
sokáig Aztán a piacra, zöldségeket és
gyümölcsöt. Délután a barátommal. A biztonság kedvéért elítte.

A TÁRGY: rendhagyó alakok

-elem / -alom → -elmet, -almot	Az utolsó magánhangzó kiesik	é → e, á → a, ű → u, ű → ü	-v-
történelem → történelmet	étterem → éttermet	tér → teret	mű → művet
irodalom → irodalmat	eper → epret	kéz → kezét	ló → lovat
szerlem → szerelmet	tűkör → tűkröt	név → nevet	fű → fűvet
forgalom → forgalmat	dolog → dolgot	levél → levelet	kő → követ
izgalom → izgalmat	cukor → cukrot	madár → madarat	tó → tavat
	szobor → szobrot	út → utat	hó → havat
	sarok → sarkot	tűz → tüzet	
	torony → tornyot	hid → hidat	

- A rendhagyóságoknak nyelvtörténeti magyarázata van. A rendhagyó alakokat meg kell tanulni.

A rendhagyóságok többes számban és bitokos személyekkel is általában ugyanezek:
név → nevek, nevet, nevem; étterem → éttermek, éttermet; mű → művek, művet, művem

12. Alany vagy tárgy a szó? Húzza alá a helyes alakot! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

Szeretek utazni, és nagyon szeretem a történelem/történelmet. Minden hónapban megnézek egy új várost. Ezen a hétvégén például Szabadkát a utazom. Nagyon várom már ezt az új utat.

Szabadka Szerbiában van, és barátaim szerint nagyon szép hely. Azt hallottam, hogy a belvárosban sok gyönyörű szecessziós épület, remek étterem/éttermet és kávézó van.

Autóval megyek, mert nincs nagy forgalom/forgalmat. Azért is szeretek autóval utazni, mert útközben általában sok szép dolog/dolgot látok. Ha tetszik egy tér/teret, emlékmű/emlékművet vagy épület, megállok, és csinálok róla néhány fényképet.

13. Látod a ...? Fejezze be a mondatokat! A mondat utolsó szava a következő mondat első szava.

1. *lő:* Látod azt a kis *tavat*? 7. *út:* Az étterem mellett az?
2. *lúd:* A tavon a? 8. *lő:* Az úton a?
3. *lőr:* A hid mellett a? 9. *kő:* A ló mellett azt a szép?
4. *szobor:* A téren a? 10. *hó:* A kövön a?
5. *torony:* A szobor mellett a? 11. *madár:* A havon a?
6. *étterem:* A torony mellett az?

TÖBB BIRTOK: -i

FUNKCIÓ		
Több birtokot az -i toldalékkal (birtoktöbbsítő jellel) fejezünk ki.		
FORMA		
Magánhangzó után	Mássalhangzó után	
én az autóim a kollégáim	Mély és vegyes hangrendű szavak a nadrágjaim a rokonaim	Magas hangrendű szavak az e-mailjeim a testvéreim
te az autóid a kollégáid	a nadrágjaid a rokonaid	az e-mailjeid a testvéreid
őn az autói a kollégái	a nadrágjai a rokonai	az e-mailjei a testvérei
mi az autóink a kollégáink	a nadrágjaink a rokonaink	az e-mailjeink a testvéreink
ti az autóitok a kollégáitok	a nadrágjaitok a rokonaitok	az e-mailjeitek a testvéreitek
Őnök ők az autóik a kollégáik	a nadrágjaik a rokonaik	az e-mailjeik a testvéreik

Birtokos személyjelek egyes számban → MagyarOK A1+ munkafüzet 94–96. oldal

- Az -i-t magánhangzó után közvetlenül kapcsoljuk a szóhoz: *autó* → *autói*, *kolléga* → *kollégái*
- Mássalhangzó után általában (de nem mindig!) az egyes szám harmadik személyű alakból indulunk ki. Ehhez járul az -i: *rokon* → *rokonai*, *kép* → *képe* → *képei*, *kert* → *kertje* → *kertjei*, DE: *barát* → *barátja* → *barátjai*
- Fontos rendhagyó alak: *szülő* → *szülei*

14. Rokonok

a) Kik ők? Írja a vonalra!

a nagyszüleit — a *gyerekeim* — a *rokonaim* — a *gyerekeim* — a *szülei* — az *unokatestvéreim* — az *unokáim*

1. A nagymamám és a nagypapám =
a nagyszülei
2. Az anyukám és az apukám =
3. A húgom, a nővérem, az öcsém és a bátyám =
4. Az unokahúgom, az unokanővérem, az unokaöcsém és az unokabátyám =
5. A nagynéném, a nagybátyám, a keresztapám, a keresztanyám stb. =
6. A fiam és a lányom =
7. A fiam vagy a lányom gyerekei =

Melléknévképzők: kék szemű lány, piros inges fiú

b) Egészítse ki a mondatokat az a) feladát szavaival logikusan! Ügyeljen a ragozásra!

1. Klári nagybátyjának két fia van: Dani és Marci. Ők Klári *unokatestvérei*.
2. A nagypapámnak az öcsém és én vagyunk a kedvenc.....
3. Gábornak egy nővére és egy bátyja van. Gábor még gimnazista, de a
már egyetemre járnak.
4. Andris nagymamája és nagypapája — vagyis a — Kaposváron élnek.
5. Anna — a nagyszülei, a nagynénje, a nagybátyja és az unokatestvérei —
minden évben egyszer találkoznak.
6. — Péter anyukája és apukája is nagyon szimpatikus.
— Igen, szerintem is nagyon kedvesek Péter

MELLÉKNÉVKÉPZŐK: kék szemű lány, piros inges fiú

FORMA ÉS FUNKCIÓ	
Mi? → Milyen?	Mi? → Milyen?
kék szem → kék szemű (fiú)	piros ing → piros inges (fiú)
szőke haj → szőke hajú (lány)	rövid szoknya → rövid szoknyás (lány)
hosszú láb → hosszú lábú (nő)	zöld nadrág → zöld nadrágos (nő)
Testrészek: -(j)ű/-(j)ű	Ruhadarabok, kiegészítők: -s (-os, -es, -ős, -as)

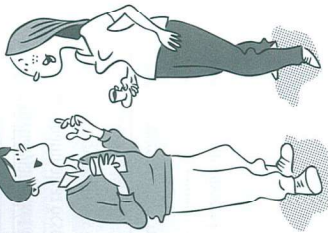
- A melléknév + -ű/-i vagy -s képzős főnévvel a *Milyen?* kérdésre válaszolunk, vagyis valakit vagy valamit jellemezünk.
- Az -s képzővel a kötéshangok általában ugyanazok, mint többes számban: *nadrágok* → *kék nadrágos fiú*, *ingek* → *fehér inges férfi* (ld. A többes szám az 55. oldalon)
- Hasonló szerkezetekkel más kontextusban is találkozhatunk. Ilyenkor leggyakrabban a -(j)ű/-(j)ű képzőt használjuk. Például: *kellemes hangulatú kávézó*, *angol nyelvű újság*, *jó humorú fiú*

15. Egészítse ki a táblázatban a képzőket! Majd alkosson szókapcsolatokat! Sok helyes megoldás van.

szőke	arc.....	gyerek	szőke hajú nő, bama
barna	ruha.....	férfi
kedves	haj.....	nő
zöld	nyakkendő.....	úr
kék	cipő.....	ember
rokonoszenves	nadrág.....	néni
ősz	kabát.....	bácsi
fekete	szem.....	kolléga

16. Ki az az ember ott? Hallgassa meg a hangfelvételt, és egészítse ki!

1. – Nahát! Ott van a szomszédom!
– Melyik? Az a rokonszenves, ősz hajjú bácsi?
– Nem, az a kedves, barna hajjú néni.
2. – Az ott a fiam.
– Melyik? Az a szőke hajjú, sárga sapkás kislány?
– Nem, az a szőke hajjú,
3. – Az ott a kollégám.
– Melyik? Az a rövid, fekete hajjú, zöld pulóveres férfi?
– Nem, az a rövid, fekete hajjú,
4. – Az ott az anyósom.
– Melyik? Az az ősz hajjú, barna szoknyás néni?
– Nem, az az idős,
5. – Az ott a tanárom.
– Melyik? Az a szigorú, nagy orrú ember?
– Nem, az a mosolygós,
6. – Az ott a főnököm.
– Melyik? Az a gondor hajjú, hosszú fülbevalós nő?
– Nem, az az, hosszú fülbevalós nő.

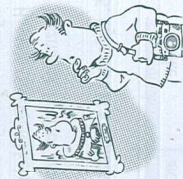
BIRTOKLÁS KIFEJEZÉSE: Lizáé, az apukámé, az anyém, a tied

FUNKCIÓ

Ha nem akarjuk megismételni a birtokot, a birtokos –é toldalékot kap.

FORMA

- Éva mosolya olyan szép, mint Liza mosolya.
= Éva mosolya olyan szép, mint Lizáé.
- A hajad olyan szőke, mint Dániel haja.
= A hajad olyan szőke, mint Dánielé.
- A kerem olyan kicsi, mint az anyukám keze.
= A kerem olyan kicsi, mint az anyukámé.

Személyes névmással is alkothatunk hasonló mondatokat. A névmás alakja ilyenkor megváltozik.

Ez a táská...	én	az anyém.	mi	a miénk/miénk.
	te	a tied/tied.	ti	a tiétek/tiétek.
	ön	az Öné.	Őnök	az Önöké.
	ó	az övé.	ők	az övék.

17. Mondja rövidebben!

1. Kata autója olyan gyors, mint Robi autója. = Kata autója olyan gyors, mint Robié.
2. Orsi blúza olyan színné, mint Évi blúza. =
3. Bea szeme olyan kék, mint Botond szeme. =
4. A kertem olyan szép, mint Lea kertje. =
5. Hajni haja olyan sötét, mint Timi haja. =
6. Ez a toll olyan, mint a barátom tolla. =
7. A lakásom olyan nagy, mint a húgom lakása. =
8. Lina arca olyan kerek, mint az édesapja arca. =

18. Írja be a névmás birtokos alakját!

1. Olyan hosszú a hajam, mint a (te).
2. Évárak szép nadrágja van. Én is olyan nadrágot akarok, mint az (ő).
3. Ugyanolyan a szemüveged, mint az (én).
4. Ugyanolyan a pulóvered, mint a (mi).
5. Lidának ugyanolyan a pólója, mint a (te).
6. Olyan táskát akarok venni, mint a (ti).

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék a fejezetben

19. Igék és vonzatuk

a) Tanulmányozza a listát!

valakinek tetszik valami Tetszik nekem ez a fotó. valamilyen szakon végez Német szakon végeztem. valamin részt vesz Rész: veszek ezen a konferencián. valamivel foglalkozik Technikai újításokkal foglalkozom. valakivel találkozik Egy barátommal találkoztam. valakivel valamiről beszél A munkájáról beszéltek Verával. valamilyen nyelven beszél Magyarul beszéltek. valamiként dolgozik Mérnökként dolgozom.	valamilyennek tünik valaki Szimpatikusnak tünik ez a fiú. valakire hasonlít Anyukámra hasonlítok. valahol dolgozik Egy cégnél dolgozom. valahol születik (valamikor) Budapesten születtem (1984-ben). valahol van Egy koncerten vagyok. valahol él Dániában élek. valahol lakik Bécsben lakom. valahol ül Egy értekezleten ülök.	valahoman jön A piacról jövök. valahova költözik Szegedre költözöm. valahova megy Üzleti útra megyek. valahova jár Egyetemre járok. valahol jár Még soha nem jártam Dániában. valakivel jár Amal két hónapja jár a barátjával.
--	---	---

Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben

b) Írja be a kérdőszókat! Néha több megoldás is helyes.

Howe – miről – min – hol – mikor – hol – hol – hova – hova – hol – hol – mivel – honnan – kivel – mi

1. Hova..... költözik Jan?	6. kész délután?	10. él János?
2. vesz részt Jan?	7. foglalkozol?	11. Téged..... érdekel?
3. született Anna?	8. beszél sz Robival?	12. laksz?
4. dolgozik Hanna?	9. Nem tudod,..... van Anna?	13. jár úszni?
5. találkozol ma este?		14. jön a feleséged?

20. Írja be a ragot, ahol szükséges!

1. Ottó gyakran megy üzleti út.....	10. Magyarországon..... költözünk.
2. Elég jól beszélsz német.....	11. Nagyon tetszik ez a portré.....
3. Egy előadás..... üfők.	12. Villamosmérnöki szak..... végeztem.
4. Ez a film..... érdekli a fiam.....	13. Ön is részt vesz a tanfolyamunk.....?
5. Japán..... találkoztam a férjem.....	14. Bécs..... laktok?

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyas (transzitiv) igék a fejezetben

21. Szókapsolatok. Alkosson szókapsolokat! Majd írja le a mondatokat egyes szám első személyben! Néha több megoldás is lehetséges.

lakást	kér	Lakást: bérlek/keresek
gyerekeket	tanít
időpontot	keres
autót	bérel
magyar irodalmat	fest
történelmet	csinál
egy kávét	tanul
családi programot	olvas
egy női portrét	szervez
bemutatja	az 5. szimfóniát:
olvassa	a lexikont
tanítja	Annát
érdeklí	a japán nyelvet
hallgatja	a fizika

Szórend: a hangsúlyszabály (ismétlés)

22. Alkosson mondatokat! Ügyeljen a toldaléklásra és a ragozásl! A szavak helyes sorrendben vannak.

1. tavaly óta – ismer (én) – a barátom
Tavaly óta ismerem a barátomat.
2. lát (te) – az a kék inges fiú – ?
3. bemutat (te) – nekem – az ismerőseid – ?
4. egy hétig – minden este – film – néz (mi)
5. Boglárka – mindennap – ír – egy vers
6. a gyerekeim – szeret – a nyelvek

SZÓREND: a hangsúlyszabály (ismétlés)

A fontos információ mindig az ige előtt áll. Ez a fókuszpozíció. Mindig fókuszpozícióban van:

fókusz és ige

- az új információ
- a fontos információ
- a kérdőszó
- a tagadószó vagy tagadó szerkezet.

A többi mondatrészt szőrendje viszonylag szabad.

Tipikus szórend: fókusz + ige

Tendencia – de nem szabály! –, hogy az alany általában megelőzi a fókuszot:

Kriszta pénteken megy fodrászhoz. János nem szereti a komolyzenét. A férjem imád fényképezni.

23. Hallgassa meg, és ismételje el a mondatokat!

	Fókusz	Ige
A feleségemmel	egy üzleti úton	találkoztam
Tavaly óta	Koppenhágában	lakom
Laci tegnapi		volt
	Mióta	tanul
Budapesten	nem	lehet
Robi	nem biciklivel	megy
		az egyetemre, hanem busszal.

24. **Alkosson mondatokat!** Az aláhúzott szó vagy kifejezés fókuszpozícióban van. A fókusz csak az alany (Ki? Mit?) előzi meg. A többi mondatrész sorrendje viszonylag szabad.

1. Klára – egy iskolában – tanít – angolt
Klára angolt tanít egy iskolában.
2. a férjem – irodavezetőként – egy magyar cégnél – dolgozik

3. technikai újításokkal – foglalkozik – a mi cégünk is

4. üzleti útra – megyek – gyakran
5. Horvátországban – voltam – a feleségemmel
6. nem – koncertre – akarok – menni
7. tanulni – Vali édesapja – németül – szeretne

8. én – jövök – hanem Hollandiából – nem Dániából

9. mióta – Kolumbiában – élsz – ?

21. **Alkosson kérdéseket, majd adjon rövid és hosszabb válaszokat!** Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti. Ismétlje is el a mondatokat!

- a) A nagymamám reggel megy a piacra.
1. **Ki?**
 – Ki megy reggel a piacra?
 – A nagymamám. / A nagymamám megy reggel a piacra.
 2. **Mikor?**

 3. **Hova?**

- b) Szeptember óta tanulok magyarul.
1. **Ki?**

 2. **Mióta?**

 3. **Milyen nyelven?**

2. fejezet

NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

- Melléknévképzők: -i 24
 - Melléknévképzők: -s 25
 - Névtők a *Hova?* kérdésre: *mögé, alá* 27
 - A névtők ragozott alakja: *válaszok a Hol?* kérdésre 28
 - Segédigék: *kell, szabad, tilos* 30
 - A melléknév többes száma (Ismétlés) 32
 - Összehasonlítás: *magas, magasabb, a legmagasabb* 33
 - Vonzatos igék: *fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék* a fejezetben 35
 - Vonzatos igék: *fontosabb tárgyas (transzitiv) igék* a fejezetben 36
 - Szórend: *kell, szabad, tilos* 37
- A segédige van a fókuszban 37
 Más mondatrész van a fókuszban 38